

دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

پایان نامه برای اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته مشاوره خانواده

عنوان:

هنجاریابی پرسشنامه حیطة های تغییر. ال. ویس (ACQ) بر دانشجویان متأهل ساکن خوابگاه
دانشگاه های دولتی روزانه وابسته به وزارت علوم در شهر تهران در سال تحصیلی

۱۳۸۵ - ۸۶

استاد راهنما:

دکتر عزت الله نادری

استاد مشاور:

دکتر باقر ثنایی ناگر

پژوهشگر:

امین سید مرتضایی

دی ماه ۱۳۸۶

چکیده

هدف پژوهش حاضر، هنجار یابی پرسشنامه حیطه های تغییر (ACQ) بر روی دانشجویان متاهل ساکن خوابگاه های دانشگاه های دولتی روزانه وابسته به وزارت علوم در شهر تهران در سال تحصیلی ۸۶-۸۵ می باشد. برای این کار ابتدا نسخه بازترجمه شده این آزمون (پرسشنامه حیطه های تغییر) در اختیار ۲۰ زوج قرار گرفت و از زوج ها خواسته شد که نظرات خود را راجع به پرسشنامه و مفهوم بودن سئوالات و دستورالعمل پرسشنامه، بیان دارند. سپس با توجه پاسخ های زوجها و همچنین استفاده از اساتید مجرب و متخصص سعی در مفهوم تر نمودن دستورالعمل پرسشنامه و رساتر کردن آن شد، همچنین تغییراتی در برخی از سئوالات پرسشنامه داده شد، پس از جمع آوری داده ها، به تعیین روایی ملاکی و پایایی (همسانی درونی) اقدام گردید. سپس برای تعیین روایی ملاکی آزمون از ۳۲ نمونه دانشجو که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند استفاده شد. (در این پژوهش برای بررسی روایی آزمون از دو روش همبستگی با سایر آزمونها مبتنی بر همبستگی آزمون با آزمونهای مشابه و نظرمتخصصان استفاده شد). آزمونهایی که از آنها برای تعیین روایی ملاکی استفاده شد عبارتند از آزمون FAD و پرسشنامه تعارضات زناشویی ثنایی (پ ت ز)، که مشخص شد بین تمام خرده مقیاس های انتخاب شده FAD و پ ت ز و پرسشنامه ی حیطه های تغییر همبستگی بالای ۰/۶۸ در سطح ۰/۰۱ وجود دارد. و برای محاسبه ی پایایی آزمون از دو روش تصنیف (دو نیمه کردن) و آلفای کرونباخ استفاده کردیم. ضریب پایایی حاصل از روش تصنیف برای قسمت اول پرسشنامه ۰/۹۳۵ و برای قسمت دوم ۰/۹۳۷ محاسبه گردید و آلفای کرونباخ برای قسمت اول پرسشنامه ۰/۹۶۷ و برای قسمت دوم ۰/۹۶۶ محاسبه گردید که ضریب فوق در سطح ۰/۰۱ معنادار است. پس می توان گفت پرسشنامه حیطه های تغییر در مجموع از پایایی خوبی برخوردار است

.. همچنین برای بررسی و تشخیص اینکه آیاسوالات پرسشنامه باتوجه به تغییراتی که در آنها داده شد، بازهم در خرده مقیاسهای مربوط به خود که در نسخه اصلی این آزمون به دست آمده، تبیین می شوند یاخیر، از تحلیل عاملی استفاده شد. در آخر پرسشنامه را بر روی ۱۵۰ زوج دانشجو که به صورت تصادفی (خوشه ای چند مرحله ای) از دانشگاه ها انتخاب شده بودند، اجرا کردیم که پس از جمع آوری داده ها به تعیین آماره های توصیفی (میانگین و میانه، مد و انحراف معیار و ماکزیمم و مینیمم) اقدام نمودیم و از آمار استنباطی برای تعیین اینکه آیا میان نمرات بدست آمده از مردان با نمرات بدست آمده از زنان تفاوتی وجود دارد یاخیر، استفاده شد که با انجام آزمون t مستقل مشخص شد که بین پاسخ های زنان و مردان در پرسشنامه حیطه های تغییر تفاوت معناداری در سطح $\alpha = 0/05$ وجود ندارد.

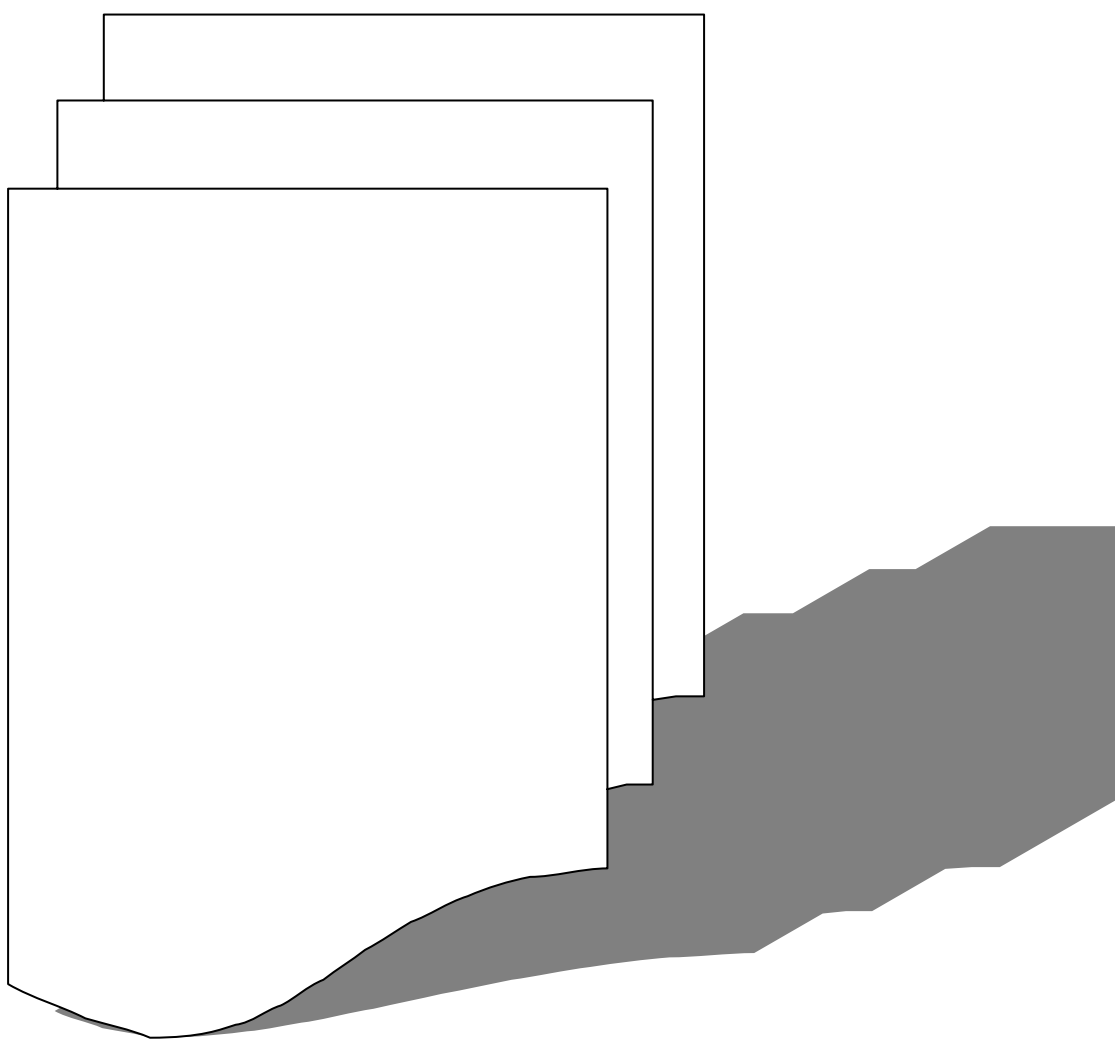
واژگان کلیدی: تعارضات زناشویی، پرسشنامه حیطه های تغییر (ACQ)

صفحه	فصل اول: طرح پژوهش
۹	مقدمه
۱۲	بیان مسأله.....
۱۵	سوالات پژوهش.....
۱۶	اهداف پژوهش.....
۱۷	اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش
۱۹	محدودیت های موضوع تحقیق.....
۲۱	تعریف مفاهیم و واژگان اختصاصی.....
۲۳	فصل دوم: پیشینه پژوهش
۲۴	مقدمه.....
۲۴	فرایند هنجار یابی.....
۲۴	۱. تعریف اندازه گیری.....
۲۶	۲. آزمون.....
۲۸	۳. هدف های کلی کاربرد آزمون ها.....
۳۱	۴. اقسام آزمون ها.....
۴۳	۵. نرم.....
۴۳	انواع نرم ها.....
۴۸	۶. توجیه لزوم هنجاریابی
۵۳	۷. چگونگی تهیه و فراهم سازی محتوای آزمون های استاندارد شده
۵۳	۱-۷. مراحل ساختن آزمون های استاندارد شده
۵۴	۱-۱-۷. تعیین هدف های تهیه آزمون
۵۴	۲-۱-۷. اقداماتی که برای ساختن يك آزمون باید صورت بگیرد
۵۶	۳-۱-۷. مراحل تحلیل سوال های آزمون
۵۷	۴-۱-۷. ضریب دشواری آزمون و تفسیر آن
۵۹	۵-۱-۷. محاسبه ضریب تمیز آزمون و تفسیر آن
۵۹	۶-۱-۷. محاسبه ضریب تمیز سوال از طریق همبستگی سوال با کل آزمون
۶۱	۷-۱-۷. تحلیل سوال با استفاده از روایی و پایایی سوال
۶۳	۸-۱-۷. نکات قابل توجه در تحلیل سوال
۶۴	۹-۱-۷. تهیه فرم نهایی تست
۶۶	۱۰-۱-۷. مطالعه در مورد روایی سازه آزمون
۶۶	۲-۷. نکات اساسی در اجرای و نمره گذاری آزمون ها
۶۷	۳-۷. نکاتی در مورد سؤال های آزمون
۶۸	۸. ویژگی های آزمون های هنجار یابی شده

۶۹	الف - پایایی.....
۷۳	ب - روایی.....
۷۸	نیمرخ های روانی.....
۸۰	۹. مبانی خانواده درمانی.....
۸۰	ریشه های خانواده درمانی.....
۸۷	۱۰. تعارض زناشویی.....
۸۸	علل تعارض.....
۹۱	زمینه های تعارضات زنا شویی.....
۱۰۲	دیدگاه های مربوط به تعارضات زناشویی.....
۱۰۵	۱۱. پرسشنامه حیطه های تغییر.....
۱۰۶	پایایی آزمون.....
۱۰۶	روایی آزمون.....
۱۰۶	روش نمره گزاره آزمون.....
۱۰۹	۱۲. تحقیقات انجام شده در رابطه با پرسشنامه حیطه های تغییر.....
۱۱۲	فصل سوم: روش پژوهش.....
۱۱۳	مقدمه.....
۱۱۳	روش پژوهش.....
۱۱۵	جامعه آماری.....
۱۱۶	روش نمونه گیری و تعداد نمونه ها.....
۱۱۷	ابزار پژوهش.....
۱۲۱	روش تجزیه و تحلیل داده ها.....
۱۲۳	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها.....
۱۲۴	مقدمه.....
۱۲۴	روایی ملاکی.....
۱۲۶	پایایی آزمون.....
۱۳۰	تحلیل عاملی سولات آزمون و بیان داده های توصیفی بدست آمده.....
۱۴۱	نتایج بدست آمده از انجام آزمون مستقل برای مقایسه زنان و مردان.....
۱۴۵	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری.....
۱۴۶	مقدمه.....
۱۴۶	الف) روایی.....
۱۵۰	ب) پایایی آزمون.....
۱۵۱	نتیجه گیری از یافته های مربوط به پایایی آزمون.....
۱۵۴	پیشنهادها.....
۱۵۵	محدودیت های پژوهش.....
۱۵۷	منابع.....

شماره جدول	محتوای جداول	صفحه
۱-۴	ضریب همبستگی پیرسن برای خرده مقیاس ها در پرسشنامه حیطه تغییر با پرسشنامه های پ ت ز و FAD	۱۲۵
۲-۴	پایایی آزمون برای هر خرده مقیاس از طریق محاسبه آلفای کرونباخ در قسمت اول پرسشنامه	۱۲۶
۳-۴	پایایی آزمون برای هر خرده مقیاس از طریق دو نیمه کردن در قسمت اول پرسشنامه	۱۲۷
۴-۴	پایایی آزمون برای هر خرده مقیاس از طریق محاسبه آلفای کرونباخ در قسمت دوم پرسشنامه	۱۲۸
۵-۴	پایایی آزمون برای هر خرده مقیاس از طریق دو نیمه کردن در قسمت دوم پرسشنامه	۱۲۹
۶-۴	حداقل نمرده هر خرده مقیاس و حداکثر هر خرده مقیاس	۱۳۰
۷-۴	تعداد سوالات و شماره سوالات مربوط به هر خرده مقیاس	۱۳۱
۸-۴	توزیع فراوانی مردان و زنان	۱۳۱
۹-۴	آمارهای توصیفی برای خرده مقیاس های قسمت اول پرسشنامه	۱۳۲
۱۰-۴	آمارهای توصیفی برای خرده مقیاس های قسمت دوم پرسشنامه	۱۳۲
۱۱-۴	ماتریس همبستگی پیرسون برای سؤال های تشکیل دهنده خرده مقیاس جدایی وظایف در قسمت اول پرسشنامه	۱۳۳
۱۲-۴	ماتریس همبستگی پیرسون برای سؤال های تشکیل دهنده خرده مقیاس جدایی وظایف در قسمت دوم پرسشنامه	۱۳۴
۱۳-۴	ماتریس همبستگی پیرسون برای سؤال های تشکیل دهنده خرده مقیاس ارتباط در قسمت اول پرسشنامه	۱۳۵
۱۴-۴	ماتریس همبستگی پیرسون برای سؤال های تشکیل دهنده خرده مقیاس ارتباط ۲ در قسمت دوم پرسشنامه	۱۳۷
۱۵-۴	ماتریس همبستگی پیرسون برای سؤال های تشکیل دهنده خرده مقیاس میل جنسی در قسمت اول پرسشنامه	۱۳۹
۱۶-۴	ضریب همبستگی پیرسون برای سؤال های تشکیل دهنده خرده مقیاس میل جنسی در قسمت دوم پرسشنامه	۱۴۰
۱۷-۴	آزمون مقایسه زن و مرد (آمستقل) در خرده مقیاس جدایی وظایف در قسمت اول پرسشنامه	۱۴۱
۱۸-۴	آزمون مقایسه زن و مرد (آمستقل) در خرده مقیاس ارتباط در قسمت اول پرسشنامه	۱۴۱
۱۹-۴	آزمون مقایسه زن و مرد (آمستقل) در خرده مقیاس میل جنسی در قسمت اول پرسشنامه	۱۴۲
۲۰-۴	آزمون مقایسه زن و مرد (آمستقل) در قسمت اول پرسشنامه (کل آزمون)	۱۴۲
۲۱-۴	آزمون مقایسه زن و مرد (آمستقل) در خرده مقیاس جدایی وظایف در قسمت دوم پرسشنامه	۱۴۳
۲۲-۴	آزمون مقایسه زن و مرد (آمستقل) در خرده مقیاس ارتباط در قسمت دوم پرسشنامه	۱۴۳

۱۴۴	آزمون مقایسه زن و مرد (مستقل) در خرده مقیاس میل جنسی در قسمت دوم پرسشنامه	۲۳-۴
۱۴۴	آزمون مقایسه زن و مرد (مستقل) در قسمت دوم پرسشنامه برای کل آزمون	۲۴-۴

در حالی که روانشناسی در نیمه دوم قرن نوزدهم به مرور در دامن فیزیولوژی پرورده می شد روان سنجی نیز از سال ۱۸۸۵ به این طرف از مباحث مربوط به تفاوت های فردی به وجود آمد. از زمانی که ویلهم و ونت^۱ در ۱۸۷۹ روانشناسی را معرفی کرد بیش از ۱۲۷ سال می گذرد تلاش آزمایشگاه روان شناسی و ونت این بود که این روانشناسی را از بحث های فلسفی قرون گذشته ازاد سازد و آن را به شیوه تحقیقات علوم نزدیک نماید (کرمی ۱۳۸۲)، در واقع آزمون های روانی تلاشی برای علمی کردن پژوهش های روانشناسی بود تا از در افتادن در ورطه دیدگاه های فلسفی صرف رهایابد (کرمی ۱۳۸۲). اصطلاح آزمون های روانی برای اولین بار در سال ۱۸۹۰ از سوی مک کین کتل^۲ روان شناس امریکایی در مقاله های که با هدف سنجش تفاوت های فردی اشخاص نوشته شده بود پیشنهاد گردید به تدریج و با گذشت سالها آزمون سازی و کاربرد آن که در آغاز محدود به سنجش کار کردهای حسی و توانشهای حرکتی و یا سنجش فعالیت های ذهنی مثل هوش بود، فراتر رفت و شامل حالاتی از قبیل سنجش عواطف هیجانات گرایش ها روابط اجتماعی و نگرش ها نیز شد اگر چه این آزمون ها بر خلاف آزمون های هوش یا معلومات که نتایج آنها منحصرأ به صورت کمی بیان میشوند بیشتر گرایش به توصیف و طبقه بندی خصیصه های روانی دارد از این روی اصطلاحات سنجش یا اندازه گیری در این آزمون ها مفهوم وسیع تری به خود می گیرند و هم شامل مقادیر کمی و هم توصیف کیفی می گردند. خانواده درمانی^۳ که بخشی عمده از نهضت روانشناسی و

۱ - Willhelm Wundt

۲ - James MC Keen Cattel

۳ - Family Therapy

روان درمانی است و به عنوان بخشی از تنه روانشناسی در دهه ۵۰ قرن بیستم شکل گرفته است به شدت از بحث سنجش استفاده می برد و در این مورد ناگزیر است که از ابزار های معتبر و دقیق بهره برد (ثنایی ۱۳۸۰ ص ۲۰) دقت و اعتبار هر ابزاری را پایایی و روایی آن ابزار مشخص می کند. در واقع دو ویژگی مهم هر ابزار سنجش عبارتند از پایایی و روایی، همچنین مهم است بدانیم که ابزار را چه کسی، در چه زمان و فرهنگی با چه سولاتی و برای کدام آزمودنیها تهیه کرده است. بحث چند فرهنگی^۱ بودن روان شناسی و مشاوره که به تعبیری نیروی چهارم روانشناسی است (گیسون به نقل از ثنایی ۱۳۸۲) اکنون در این مورد به ما می گوید که هیچ مکان دنیا نمی توان نظری جهان شمول ارائه نمود بنا بر این تفسیر فرهنگی تمام دستاورد های روان شناسی و از جمله آزمون های روانشناختی واجب و ضروری است. و از همین رو است که به دست آوردن هنجار هایی بومی و منطبق با فرهنگ همان کشور برای استفاده از آزمون هایی که در فرهنگی دیگر نرم شده امری حیاتی برای کاربرد آن در کشور و منطقه مورد نظر است.

آزمون انتخاب شده توسط محقق در زیر مجموعه آزمون های مربوط به خانواده درمانی قرار می گیرد. از اواخر دهه ۱۹۴۰ یعنی بعد از جنگ جهانی دوم، و نیز طی سالهای دهه ۱۹۵۰ به تدریج مکاتب گوناگونی در خانواده درمانی ابداع گردید تا آنجا که امروزه مکاتب متعددی به وجود آمده است که هر یک، خود حاوی چندین زیر مجموعه است، اما صرف نظر از تفاوت دیدگاه های این مکاتب، تمام آنها در این نقطه متفق و مشترکند که خانواده تأثیری اساسی بر اعضایش دارد، به عبارتی دیگر خانواده هم می تواند نردبان رشد و هم عامل عقب ماندن و بیماری اعضایش و در نتیجه جامعه گردد نکته مهم دیگر این است که خانواده اساساً یک کانون کمک، تسکین، التیام و شفا بخشی

۱ - Multi cultural

است. خانواده کانونی است که باید فشار های روانی وارد شده بر اعضایش را تخفیف دهد و راه رشد و شکوفایی آنها را هموار کند بسیاری از اداب و سنن خانوادگی از قبیل بازدید ها ، مراسم ازدواج، عزاداری، اعیاد و سایر گردهمایی های خانوادگی از قابلیت ایجاد شور زندگی و تسکین و تخفیف الام و فشار های زندگی بر خوردار است. اگر محیط خانواده ، محیط سالم و سازنده ای برای اعضایش باشد و نیاز های جسمی و روانی آنها را برآورده کند فرد از سرچشمه طبیعی کمک سیراب می شود و کمتر ممکن است به نهاد های درمانی خارج از خانواده احتیاج پیدا کند (ثنایی، ۱۳۷۵).

بروز تعارض در روابط انسان ها با یکدیگر اجتناب نا پذیر است یعنی بحث و جدل و مشاجره در تمام رابطه ها بروز می کند . در خانواده ها فراوان دیده می شود که حتی دو خواهر و برادر کوچک متناوبا با یکدیگر دعوا و بازی می کنند. مهرورزی و تعارض از رایج ترین دیدگاه ها در روابط انسان ها است. عموماً درباره رابطه زنا شویی اشتباهات تصور می شود که وقتی دو نفر به یکدیگر رسیدند باید تا ابد خوب و خوش زندگی کنند، چنین تصویری اشتباه محض است.

بعید است که زندگی و همنشینی حتی با نزدیک ترین کسان نیز مطلقاً عاری از تعارض باشد. پس صحیح آن است که هر زوج جوانی، احتمال بروز تعارض در رابطه با همسر خود را بپذیرد، نه اینکه به محض بروز تعارض به این فکر بیفتد که اشتباه کرده اند و همسرشان مناسب آنها نیست. روان شناسان، سیستم خانواده را یک محیط پر محبت و حمایت کننده برای اعضای خانواده تعریف می کنند، چنانچه خانواده گرفتار کشمکش، کج کاری و خشونت درونی بین افراد شود، جایگاه خود را به عنوان یک پایگاه عاطفی - روانی برای اعضای خود از دست می دهد و روابط بیمار گونه حاصل از درگیری های درون خانواده، به طور مستقیم پایه ریز و مختل کننده ثبات عاطفی و روانی

افراد خانواده شده و زمینه برای ابتلاء اعضای خانواده به اختلالات روانی فراهم می کند (صیادی، ۱۳۸۱).

در واقع از نیمه دوم قرن بیستم وبا مشخص شدن اهمیت و نقش خانواده در بهبود و یا ایجاد بیماری های روانی، تحقیقات و پژوهش های گسترده ای درباره خانواده و مسائل مربوط به آن انجام شد و ابزار هایی هم برای سنجش مسائل و مشکلات مربوط به خانواده ساخته شد که از جمله این ابزار ها پرسشنامه هایی است که برای سنجش حوزه های مربوط به تعارضات زنا شویی ساخته شده است که یکی از این ابزار ها، پرسشنامه حیطه های تغییر نام دارد که توسط روبرت ویس^۱ ساخته شده که هدف این تحقیق هنجاریابی^۲ این پرسشنامه در کشور ایران می باشد.

بیان مسأله

برای رسیدن به سطح مطلوبی از ارتباط و شناخت خود و دیگری، شناخت تعارض که پدیده ای است که به موازات عشق بر ارتباطات خیمه می زند و چه بسا مانع شکوفایی و بالندگی آن میشود، اهمیت خاصی دارد. شناخت تعارض و نحوه کنترل آن، زمینه را برای ظهور عشق و نتایج هستی بخش آن هموار می کند، پیوستن را جانشین گسستن، همبستگی را جایگزین وابستگی و روابط فعال و پر انرژی را جانشین رابطه منفعل و افسرده می سازد.

برای شناخت تعارض^۳ نیاز است که به تجلیات مرئی و نامرئی که در روابط انسانی خصوصاً رابطه زن و مرد وجود دارد، توجه کنیم. تعارض پدیده ای است که از آغاز تاریخ بشر وجود داشته و

۱ - Robert Wess

۲ - Normalization

۳ - Conflict

برای نشان دادن چهره واقعی خود از هر فرصتی استفاده می کند و هر بار با جلوه تازه تری نمایان می شود تعارض از مراودات و روابط معیوب و تصحیح نشده ناشی می شود که برای هر دو طرف آسیب هایی به دنبال دارد.

زمانی که ازدواج صورت می گیرد روابطی خاص میان زوجین شکل می گیرد که ویژگی های خاص خود را دارد، در واقع در این سالهای حساس زندگی زن و شوهر برای یافتن جایگاه مناسب خود در مقابل دیگری تلاش می کنند و اگر هدف تلاش های آنان ایجاد یک رابطه عمیق نباشد و هر کدام در صدد تقویت بنیه فردی خود باشند، به جای تقویت و استحکام بخشیدن به رابطه مشترک، وارد عرصه تازه ای از تعارض می شوند. هر کدام حس می کنند که وجود دیگری عرصه حیات را برای او تنگ کرده و بر همین اساس در صدد حذف یا کم کردن حوزه های فعالیت همسر بر می آید و مبارزه را برای بدست آوردن عرصه وسیع زندگی و اقتدار در خانواده گسترش می دهد. در این هنگام زن و شوهر بر سر هر موضوعی با یکدیگر مبارزه می کنند و این همه برای آن است که قدرت سهیم شده و بتوانند سلسله مراتب قدرت را دوباره سازماندهی کنند و نواحی کنترل و مسئولیت بین آنها به طرز متفاوتی تقسیم شود (براتی باقرآباد، ۱۳۷۵).

با توجه به افزایش بیش از حد اختلالات روانی در جامعه و در معرض خطر قرار گرفتن سلامت روانی افراد، توجه پژوهشگران به عوامل بروز این گونه اختلالات جلب شده است. در این میان یکی از عوامل مهمی که به آن توجه زیادی شده است خانواده و نقش آن در بروز اختلالات روانی است. خانواده اساسی ترین واحد جامعه است و هر چه سلامت و رشد خانواده بیشتر باشد، بالندگی جامعه نیز افزونتر خواهد بود. اختلال در عملکرد های خانواده منجر به بروز مشکلاتی در

سیستم خانواده شده و در نتیجه اگر سیستم خانواده دچار مشکل گردد سلامت و رشد خانواده و اعضای آن مختل شده و باعث بروز مشکلات از جمله اختلالات روانی می گردد.

در نظام خانواده، ریشه اکثر تعارضات، در تلاش زن و شوهر برای کسب قدرت نهفته است که در هر خانواده ای به شکل خاصی بروز می کند. ساختار قدرت خانواده بدین معنی است که چه کسی تصمیمات خانواده را می گیرد: زن، شوهر یا هر دو هر کدام نتواند بر دیگری مسلط شود نشانه هایی از خود بروز می دهد که بعضاً می تواند مرضی باشد. طریقه کسب قدرت در زن و مرد متفاوت است. یکی ممکن است از طریق مستقل نشان دادن خود از دیگری و یا از طریق خشن بودن و یا بیماری هایی مانند افسردگی و یا علائم دیگری سعی در کسب قدرت تامه یا موازنه قدرت داشته باشد (صیادی به نقل از مادانز ۱۳۸۱).

با توجه به اهمیت تعارضات زناشویی در زندگی های کنونی متخصصان رواندرمانی و مشاوره ناگزیر از مطلع بودن در این زمینه و نیز آگاهی کامل از ابزار هایی هستند که در بحث سنجش تعارضات زناشویی به کار می روند.

دو ویژگی مهم هر ابزار سنجش عبارتند از پایایی^۱ (برحسب تعریف، میزان همبستگی بین فرمهای معادلی از یک آزمون یا امتحان را میزان پایایی آن می دانند. به عبارت دیگر، پایایی یک وسیله اندازه گیری، برای مثال، یک آزمون نشان دهنده آن است که این آزمون با چه دقت و صراحتی صفت مورد نظر را اندازه می گیرد و نتیجه اندازه گیریها تا چه میزان دارای ثبات و پایایی است) و روایی^۲ (روایی اصطلاحی است که به هدفی که آزمون برای تحقق بخشیدن به آن درست شده است،

۱ - Reliability

۲ - Validity

اشاره می‌کند. به سخن دیگر، آزمونی دارای روایی است که برای اندازه‌گیری آنچه مورد نظر است مناسب باشد (براهنی، ۱۳۷۹).

همچنین به روز بودن ابزارهای سنجش و از جمله تعارضات زناشویی امری ضروری می‌باشد. با توجه به کمبود ابزارهایی که در این زمینه وجود دارند، محقق قصد دارد ابزارهای دقیق و روا در جامعه دانشجویان متأهل ایرانی هنجاریابی کند. در این بررسی قصد آن است که آزمون جدیدی در بررسی تعارضات زناشویی (حیطه‌های تغییر) هنجاریابی گردد. بدین منظور پرسشنامه حیطه‌های تغییر^۱ تهیه شده توسط روبرت ویس (اسپری لن ۲۰۰۴)^۲، با هدف تهیه ابزاری مناسب جهت هنجاریابی و سنجش تعارضات زناشویی مورد توجه قرار گیرد.

سوالات پژوهش

با توجه به موضوع پژوهش، هنجاریابی پرسشنامه حیطه‌های تغییر، می‌توان دو سوال زیر را مطرح کرد.

۱- آیا پرسشنامه حیطه‌های تغییر در ایران دارای روایی است و این روایی قابل مقایسه با هنجارهای اصلی^۳ (ویس) است؟

۲- آیا پرسشنامه حیطه‌های تغییر در ایران دارای پایایی است و این پایایی قابل مقایسه هنجار اصلی (ویس) است؟

۱ - Areas of change questionnaire

۲ - Sperry len

۳ - Main norm

اهداف پژوهش

اهداف کلی:

- ۱- هنجار یابی پرسشنامه حیطة های تغییر (ACQ) بر دانشجویان متاهل ساکن خوابگاه های دانشگاه های دولتی روزانه وابسته به وزارت علوم در شهر تهران در سال تحصیلی ۸۶-۸۵
- ۲- کمک به مشاوران برای یافتن حوزه های تعارض میان زوج ها و در نتیجه کارایی مشاوراندر درمان زوج ها و همچنین کمک به مراجعان برای صرفه جویی در زمان مشاوره.

اهداف ویژه:

- ۱- به دست آوردن پایایی پرسشنامه حیطة های تغییر در دانشجویان متاهل ساکن خوابگاه دانشگاههای دولتی روزانه وابسته به وزارت علوم در شهرتهران در سال تحصیلی ۸۶-۱۳۸۵
- ۲- بدست آوردن روایی پرسشنامه حیطة های تغییر در دانشجویان متاهل ساکن خوابگاه دانشگاههای دولتی روزانه وابسته به وزارت علوم در شهرتهران در سال تحصیلی ۸۶-۱۳۸۵
- ۳- تهیه جدول (نرم) در صدی این پرسشنامه برای دانشجویان متاهل ساکن خوابگاه دانشگاههای دولتی روزانه وابسته به وزارت علوم در شهرتهران در سال تحصیلی ۸۶-۱۳۸۵

اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش

آنچه موضوع تعارضات زناشویی را مهم و به عنوان انگیزه این تحقیق ارزشمند ساخته ابعاد وسیع تعارضات است که ریشه های حیات خانواده را به تدریج و در طول زمان می خشکاند و محیطی عاری از محبت و صمیمیت فراهم می کند. لازم به ذکر است که از هم گسیختگی پیوندهای زناشویی در طول زمان، وجود اختلاف و ناسازگاری که می تواند درجات متفاوتی از شدت و ضعف داشته باشد، و نیز گسترش روز افزون دامنه جدایی و اختلاف بین زن و شوهرها و ارتباط ناکافی آنها با فرزندان خود موجب اختلال در رفتار و عواطف و همچنین از بین رفتن سلامت روانی فرزندان خود شده که تحقیق در این زمینه را ضرورت می بخشد.

اگر خانواده که همواره به عنوان استوارترین پناهگاه در برابر سختی ها و تلخی های زندگی برای هر فرد محسوب می شود دچار آشفتگی، کشمکش و تشویش باشد، بسیار روشن است که جامعه متشکل از آن خانواده ها نیز هرگز روی ثبات و آرامش نخواهد دید. تصور اینکه زندگی دو انسان در تمام عمر آکنده از تاریکی ها، اختلاف، عدم تفاهم و ناسازگاری باشد و هرگز فرصتی برای اندیشیدن به انگیزه ها و علل نهان و آشکار این اختلاف ها نداشته باشند تکان دهنده است و به همین دلیل است که تمامی روان درمان گران از هر مکتبی که باشند در این نکته متفق و مشترک اند که خانواده تاثیری اساسی بر اعضایش دارد که می تواند هم نردبان رشد و هم عامل عقب ماندگی و بیماری آنان شود. اگر محیط خانواده، محیطی سالم و سازنده برای اعضای خود باشد می تواند

تبدیل به کانونی شود که فشارهای روانی بر اعضایش را تخفیف می دهد و باعث رشد و شکوفایی و ایجاد شور زندگی بر اعضای خود می شود.

در واقع این نقش بی نظیر و ویژه خانواده در ایجاد جامعه ای سالم یا ناسالم است که توجه روانشناسان و روان درمانگران را به خود جلب کرده و اهمیت تحقیق و پژوهش در مورد خانواده و کارکردهای آن را مشخص میسازد که نمود آن را در پژوهش ها و تحقیقاتی که از دهه ی ۱۹۵۰ به بعد در مورد خانواده و کارکردها و نقش هایش انجام شد می بینیم .

پژوهش در هر حوزه ای مستلزم کاربرد آزمون های خاص در آن حوزه می باشد . واضح است که یکی از پدیده های اساسی و حیاطی در زندگی زوجها تعارضات زناشویی است . با توجه به آنکه هسته ی خانواده درمانی زوج است (عبادت پور ۱۳۸۳) و با توجه به اهمیت نقش اساسی این مفهوم در بقاء یا زوال یک ازدواج ، محققان از دیر باز سعی در ساخت و اعتبار یابی پرسشنامه هایی در این مورد کرده اند . یکی از این پرسش نامه ها پرسش نامه حیطة های تغییر ساخته شده به وسیله دکتر روبرت ویس (۱۹۹۳) است.

محقق با توجه به اعتبار و روایی خوبی که این پرسش نامه در آمریکا به دست آورده است (ویس ۱۹۹۳) و با توجه به احتیاج مبرم جامعه علمی ایران به پرسش نامه ای روا در این مورد، سعی در هنجار یابی این مقیاس در جامعه ایرانی دارد همچنین با توجه به مخاطبان این پرسشنامه (حیطه های تغییر) که متأهلان هستند و نیز با عنایت به در دسترس بودن دانشجویان ، این آزمون (حیطه های تغییر) برای جامعه ی دانشجویان متأهل ایرانی هنجاریابی شود .